

Comte l'Arnau unes variants donen encara *abrasen* però en lloc d'això en d'altres (com la versió ripollesa s del Romillo.) tenim junts l'agent i el producte de l'encreuament: «són *brases* de foc que 'm *brusan*».

No és impossible que a aquest joc d'encreuaments contribuïssin altres verbs d'aquest sentit i de forma semblant, en què han pensat altres col·legues. De tots ells em sembla més rebuscat adduir-los; en part no coincideix tant el significat, quasi tots són mots més rars, i algun d'ells fins i tot caldria pensar si la forma presa en consideració pel col·lega no pot ser evolució fonètica de *BRUSTULARE més aviat que el que el col·lega pensa. De tota manera remeto a aquests treballs, que es poden veure directament, i s'hi trobaran alguns complements útils i potser algun detall cert i preferible, però de menor importància: Rohlfs *ASNSL CLIX* (1931), 281-4 (cf. Rohlfs, *It. Gr.* I, 468; *Litbl.* LII, 461); per a Cilento *abbruskà* «bruciar» (Rohlfs, *Litbl.* LVII, 436) i Servigliano *bbruscà* «abbrustolire» (*ARom.* XIII, 469) caldrà examinar millor si, en lloc de derivats de BRUCUS, no són reduccions de *bruschiare* BRUSTULARE; d'altra banda Moll, *AORBB* I, 214 (que en l'*AlcM*₂ ho retirà, adherint-se a les meves velles idees); Spitzer, *LexikK*, p. 35.

DERIV.: *Abrús* (*AlcM*). *Abrusada*, *dissa*.²⁵ *Abrusador* [*Escr. Renaix.* en *DBal.* i *AlcM*]. *Abrusament*. *Abrusir*. *Brusir*: veg. supra, d'altra banda se sent així en diversos parlars moderns, com a Eivissa (PzCabrero), i també ho he sentit algun cop a pàgesos del Maresme: «el fred ha *brusit* totes les verdures» ('les ha rostides'), a Canet de Mar, 1956; especialment vivaç en el participi actiu *brusent*, molt difós pel País Valencià en el seu sentit etimològic de 'cremant, ardent':⁶ *oli brusent*', àdhuc a la rodalia de la capital (*Pensat i Fet*, 1952, p. 27); Carles Salvador escrivia ja «l'oli està ja *brusent*» com a cosa de Benassal en *El Camí*, 9-vi-1934, i Ga. Girona donava això mateix com a propi del Baix Maestrat, la Plana i l'Horta; però alhora el mot pren el sentit de «qui va molt apressurat» en els mateixos llocs, també segons Ga. Girona (que assenyalava, de més a més, en algun d'ells una variant *bursent*), i realment lleigeixo en l'escriptor castellonenc J. Porcar: «bous que fugen --- un rastre de petjades amb qualque sageta *brusenta*» (*BSCC* xv, 344); altrament en aquest sentit (o en un de complex i intermedi) el mot s'ha usat també en indrets del Princ. —mostrant així que hi concorre un encreuament amb *brunzent*—: «quin nom havia esmaltat en son cor lo foch *brusent* de la seva joventut» en el vigatà M. Genís i Aguilar, c. 1870 (*Julita*, p. 73),⁵⁰ i a l'Alt Pallars anoto «on baixen tan *bruent*s?» 'rabents' (Altron, 1959); *brusentor* «calda, calor forta» Monòver (SGuarner, *Canyis*, p. 149).

El verb derivat de *brasa*, que fou l'agent de l'encreuament que ha donat el nostre mot, ha existit també en una variant en *-ir*, corresponent a aquest *brusir*: *abrasir*, que *AlcM* localitza a Val., Alcoi i Sueca, *abrasidor* (un sol *abr-*) a Castalla (Valor, *Aleix*, 9); i a Benimantell (Godalest) sento «estes terres ia estan *abrasides* altra volta» 'assedegades' (1963); un *abrasit* de

jam «un qualquiera» a Monòver (*Canyissas*, p. 131). *Burilla* (de fumador) 'punta de cigarret' (= fr. *bout de cigarette*, angl. *butts*, cast. *colilla*, sudamer. *pucho*) és mot vulgar d'ús general en el Princ.,⁷ que sembla derivat del tipus ABURAR (DCEC) o BURARE (FEW) 'cremar', no directament conservat segons sembla en català, però que sembla inseparable, en alguna forma, dels ll. *burere-comburere*, estudiats a dalt i per tant relacionat almenys indirectament, i de més o menys lluny, amb la família d'*abrasar*; tenir en compte també que a Tortosa en lloc de *burilla* diuen *arutxa*, segurament d'origen semblant però amb el sufix equivalent *-utxa*: potser, doncs, podríem pensar en alteració fonètica d'un *urilla ~ *urutxa, que s'acostaria més a URERE. Del fr. *brûler* (supra) deriva *brulot*, d'on es prengué el terme bèl·lic i nàutic *burlot* (*AlcM*).

¹ Cf. també *nosa* = *noce*, *pase* = *pace*, *luser* «lucere», *cusina* «cucina». Les formes amb *ç* i amb *tts* més aviat semblen correspondre a d'altres bases fonètiques: *veccio* «vecchio», d'altra banda *brazzo* «braccio», *lazzo* «laccio», *barcazza* «barca cattiva e grande», *luzzo* «luccio, pesce», *giazzo* «ghiaccio».

² Car, en una altra que li donen escrita, però en notació que jutja insegura: «en teníem set, / set que ens *abrassava*» (23.17), veient que s'ha d'esmenar vacilla entre posar-hi *abrasava* o *abrasava*. —³ En realitat *comburere* no fou un derivat directe de *urere* sinó *co-amb-urere* (*ambustio* i formes semblants estan realment documentades), amb doble prefix; però havent-se contret això molt aviat en *comburere*, els parlants tingueren la sensació que *burere* existia com a mera variant fonètica de *urere* i en conseqüència dirien també *bustulare junt amb *ustulare*. *Burere* es troba realment en un parell de fonts llatines merovingies i longobàrdiques, vegeu *ALLG.* II, 268. —⁴ *USTULARE* deixà realment força descendència en oc. *usclar* i *uschiare* de dial. italians; també es troba *usclar* en alguns parlars nostres del Pallars, abans encara amb més extensió pel nostre Pirineu; entre altres prové d'aquí el nom del poble de *Montesclado* en aquella comarca, que en vells documents trobem escrit *Monte-usclado*, topònim pre-català. I no manquen formes com *brustolar* fins en parlars nostres, i molt més encara enllà dels Pirineus, com it. (*ab*)*brustolare*, *brustolire*, etcètera. —⁵ AThomas, *Rom.* xxix, 189 (cf. *REW* 213), deriva d'*ursus* el fr. ant. *aourser* 'socarrimar'. *Dursus* hi ha algun testimoni rar en glosses (*CGL* III 65.41; per a algun aclariment útil, cf. *CGL* IV 196.1, III 616.18, VII 385). —⁶ Un soldat de 1937 em deia que en una ciutat Dellà Xúquer sentí llavors cantar una cançó: «Vent de Ponent marxix la collita, / vent de Ponent lo cor debilita / i el glaça o el crema, gelat o *brusent*, / vent de Ponent» —⁷ A separar d'això la *burilla* que fa el noi brut amb mocs secs: potser per *bolilla* diminutiu de *bola* amb la *l* dissimilada.

Abrutat, *abrutir*, V. *brut* *Abcés*, V. *cedir* *Abcsi-*
sió, *abscissa*, V. *escindir* *Abscondir*, *abscons*, V. *es-*